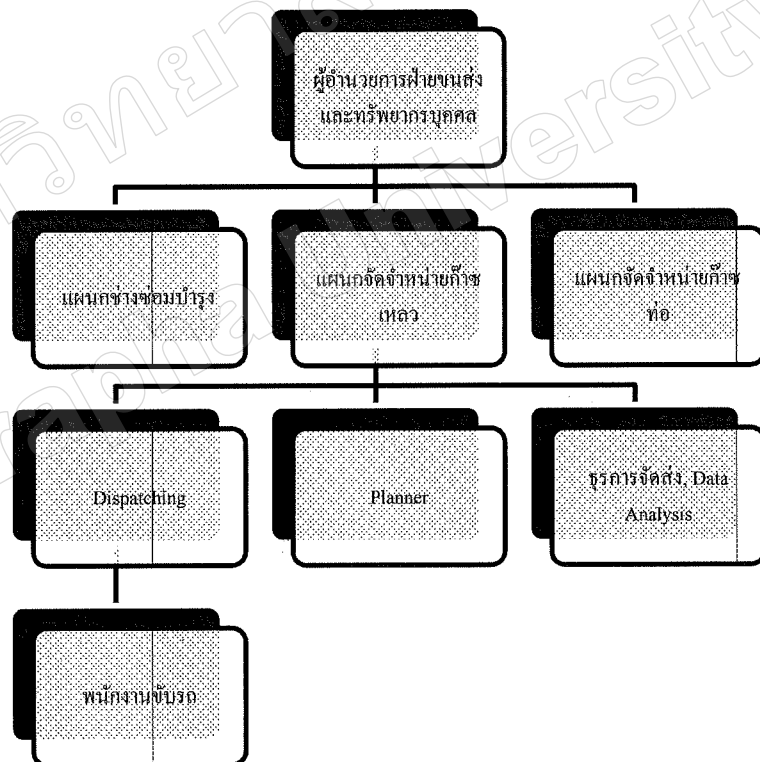

บทที่ 4

ผลการวิจัย

บริษัท ไนโตรก๊าซ จำกัด เป็นบริษัทที่ผลิตและจำหน่ายก๊าซเหลวเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น กลุ่มยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ กระดาษ อาหาร และเครื่องดื่ม และโรงพยาบาล เป็นต้น โดยมีผลิตภัณฑ์ ดังนี้

- ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เหลว (Liquid Carbon Dioxide - CO_2)
- ก๊าซไนโตรเจนเหลว (Liquid Nitrogen - N_2)
- ก๊าซอาร์กอนเหลว (Liquid Argon - Ar)
- ก๊าซออกซิเจนเหลว (Liquid Oxygen - O_2)

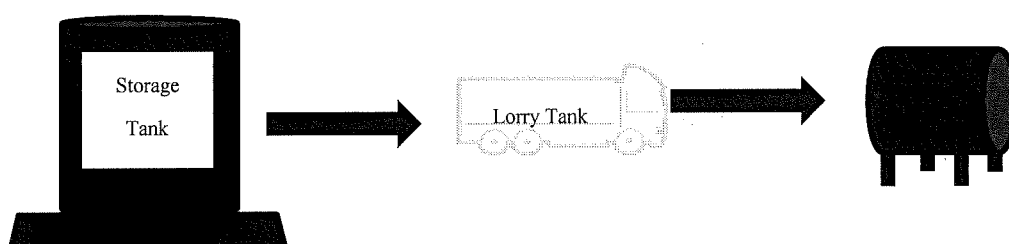
ภาพที่ 4-1 โครงสร้างการบริหารแผนกขนส่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการสำรวจข้อมูลการกระจายตัวของลูกค้าสามารถแบ่งตามเขตต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. จังหวัดลำพูน 1 ราย
2. จังหวัดอุรยา 4 ราย
3. จังหวัดปทุมธานี 10 ราย
4. จังหวัดกาญจนบุรี 1 ราย
5. จังหวัดนครปฐม 2 ราย
6. จังหวัดสมุทรสาคร 11 ราย
7. จังหวัดฉะเชิงเทรา 1 ราย, นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ 5 ราย
8. จังหวัดปราจีนบุรี 2 ราย
9. จังหวัดชลบุรี 36 ราย
10. จังหวัดระยอง 13 ราย
11. จังหวัดนครราชสีมา 1 ราย
12. จังหวัดขอนแก่น 2 ราย
13. กรุงเทพฯ - อ.รามอินทรา 1 ราย
  - นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง 2 ราย
  - หัวหมาก อ.รามคำแหง 1 ราย
14. จังหวัดสมุทรปราการ - อ.บางนา - ตราด 5 ราย
  - ตาซาด, ลำโพง 2 ราย
  - สุขสวัสดิ์ 2 ราย
  - อ.บางพลี 6 ราย
  - อ.บางเสาธง 3 ราย

โดยรถที่ใช้ขนส่งก๊าซในโตรเจนเหลวแบ่งเป็น รถ 6 ล้อ 1 คัน, รถ 10 ล้อ 3 คัน

ภาพที่ 4-2 การขนส่งจากบริษัทไปยังลูกค้า

ผลจากการศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์

1. ผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกจัดส่ง

จากประสบการณ์ที่หัวหน้าแผนกจัดส่งก๊าซได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการด้านการจัดส่งก๊าซกับ บริษัท ในโตรก้าช จำกัด มาร่วม 15 ปี ได้กล่าวถึงการวางแผนการจัดส่งที่มีปัญหาส่งผลความเชื่อมั่นของลูกค้า และมีค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายชดเชยให้ลูกค้าเมื่อส่งสินค้าไม่ได้ทำให้ลูกค้าหยุดไลน์การผลิต ในแต่ละปีบริษัทได้สูญเสียค่าใช้จ่ายส่วนนี้ไปเกือบแสนบาท ช่วงที่ผ่านมาทางบริษัทก็ไม่ได้เพิกเฉยในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว เพราะในปัจจุบันค่าความสูญเสียได้ลดลงจากเดิม แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องหรือความแปรปรวนอีกหลายข้อที่รอรับการแก้ไขอยู่ โดยจากการสังเกตและเฝ้าติดตามข้อมูลที่เก็บ ได้ทำให้ทราบสาเหตุและแนวทางการแก้ไขระหว่างกระบวนการวางแผนการจัดส่งไว้หลัก ๆ สรุปได้ ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบการวางแผนการจัดส่ง

- ทักษะพนักงาน ที่วางแผนด้านจัดส่ง ต้องมีความรอบรู้ในเรื่องเส้นทาง การวางแผน และการติดตามงาน ที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ การควบคุมแผนงานให้ได้ตามที่วางไว้
- ข้อกำหนดของลูกค้า เนื่องจากลูกค้าได้วางเงื่อนไขการเข้าส่ง เช่น ระบุวัน เวลา กำหนดจำนวนที่ส่ง จึงไม่สามารถเปลี่ยนแปลง หรือยืดหยุ่นเพื่อให้เป็นไปตามสถานการณ์ได้
- สภาพความพร้อมของรถ รถขนส่งเป็นปัจจัยที่สำคัญ ถ้ารถเสียไม่สามารถวิ่งส่งงานได้ จะทำให้การวางแผนงานมีความยากขึ้น บางครั้งไม่สามารถจัดส่งครบตามคำสั่งซื้อได้
- ทักษะและสภาพความพร้อมของพนักงานขับรถ พนักงานเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนแผนงานให้เป็นไปตามกำหนด ถ้าพนักงานขาดทักษะหรือประสบการณ์ จะทำให้งานมีความล่าช้า หรือไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเล็ก ๆ น้อย ๆ เองได้
- เส้นทางการจัดส่ง เนื่องจากลูกค้าอยู่กระจายตามภูมิภาค และเขตอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทำให้เส้นทางมีความหลากหลาย

แนวทางในการแก้ไขที่ทางหัวหน้าแผนกจัดส่งก๊าซเสนอในการให้สัมภาษณ์มีดังนี้

- เรื่องทักษะการวางแผนงาน ต้องมีการสอนงานจากหัวหน้างาน และถ่ายทอดประสบการณ์ในการวางแผนงาน คอยเป็นที่ปรึกษาให้ผู้ปฏิบัติงาน จนกว่ามั่นใจว่าสามารถวางแผนงานเองได้โดยปราศจากข้อบกพร่อง หรือต้องหาโปรแกรมการวางแผนงานมาใช้ และอบรมให้บุคลากรในแผนก
- ข้อกำหนดของลูกค้า อาจจะเจรจาต่อรอง และผ่อนปรนเรื่องเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการจัดส่ง

- เรื่องสภาพความพร้อมของรถ ต้องจัดรถเข้าใช้ระยะและเข้าซ่อมตามกำหนด เปลี่ยนอะไหล่หรืออุปกรณ์ที่สึกหรอ เพื่อป้องกันไม่ให้รถเสียระหว่างการขนส่ง ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนแผนการจัดส่ง

- เรื่องความพร้อมของพนักงานขับรถ ต้องจัดหาพนักงานสำรอง และฝึกอบรมให้มีทักษะในการจัดส่ง และเทคนิคการแก้ปัญหาหน้างาน

- เรื่องเส้นทางการขนส่ง การวางแผนงานต้องจัดรถให้ไปในเส้นทางเดียวกันเพื่อที่จะได้เที่ยวการขนส่งได้มากขึ้น ทำให้บริษัทมีผลกำไรมากขึ้น และลูกค้ามีความเชื่อมั่นเมื่อจัดส่งได้ครบตามออร์เดอร์ และตรงเวลา

2. ผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์พนักงานวางแผนงานจัดส่งอาวุโส

จากประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติงานเป็นผู้วางแผนงานจัดส่งมาก่อน นอกจากปัญหาที่หัวหน้าแผนกได้กล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติม ดังนี้

- ขนาดแท้งก์ของลูกค้านั้น เนื่องจากการติดตั้งแท้งก์บรรจุในโตรเจนลูกค้าได้คำนวณอัตราการใช้งานในช่วงระยะเวลาหนึ่งในอดีตที่ผ่านมา เมื่ออัตราการใช้งานเพิ่มมากขึ้นทำให้ต้องจัดรถเข้าส่งถี่ขึ้นเพื่อให้เพียงพอต่อการใช้งาน

- จำนวนรถไม่เพียงพอ รถที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบันสามารถบริการส่งลูกค้าพอดี แต่ถ้ามีออร์เดอร์ด่วน หรือรถเสียกะทันหัน จะทำให้ไม่สามารถจัดส่งลูกค้าได้ทันต่อความต้องการ ประกอบกับรถที่ใช้งานอยู่มีสภาพเก่ามีอายุการใช้งานมาแล้วหลายปี

- อัตราการใช้ก๊าซของลูกค้านั้นไม่แน่นอน จากที่ได้วางแผนการจัดส่งตามความต้องการลูกค้าที่คงที่ เมื่อลูกค้าเพิ่มกำลังการผลิต ทำให้ก๊าซในโตรเจนไม่เพียงพอต่อการใช้งาน

แนวทางในการแก้ไขที่ทางพนักงานวางแผนจัดส่งอาวุโสเสนอในการให้สัมภาษณ์มี ดังนี้

- เรื่องขนาดแท้งก์ของลูกค้านั้น ให้ฝ่ายขายเข้าไปเจรจากับลูกค้าที่มียอดการสั่งซื้อที่สูงขึ้น เพื่อเปลี่ยนแท้งก์ให้มีขนาดใหญ่และบรรจุก๊าซในโตรเจนได้มากขึ้น

- เรื่องจำนวนรถ ต้องมีการวางแผนประมาณเพื่อจัดซื้อรถเพิ่มเนื่องจากแนวโน้มคำสั่งซื้อเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การจัดส่งไม่ทันถ้ารถไม่เพียงพอ

- เรื่องอัตราการใช้งานที่ไม่คงที่ ฝ่ายวางแผนต้องประสานงานตลอดเวลาของลูกค้าเพื่อติดตามอัตราการใช้งานแต่ละวัน และการวิเคราะห์การพยากรณ์ยอดขายของลูกค้า

3. ผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์พนักงานวางแผนงานจัดส่ง

พนักงานวางแผนงานจัดส่งเป็นคนที่กำหนดแผนการจัดส่งในแต่ละวัน เป็นคนแรกที่รับรู้และแก้ไขปัญหาจากการจัดส่ง ข้อมูลที่ได้จากพนักงานวางแผนงาน จึงเป็นข้อมูลที่ได้มาจาก

หน้างานจริง พนักงานวางแผนงานจัดส่งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบกับการวางแผนการจัดส่งแตกต่างจากหัวหน้างาน ดังนี้

- เส้นทาง เนื่องจากเส้นทางเดิมที่เคยบันทึกข้อมูลในระบบบริษัทเป็นข้อมูลเส้นทางที่ไม่ทันสมัย ซึ่งในปัจจุบันมีการก่อสร้าง เปลี่ยนแปลงเส้นทางใหม่ในการจราจร
- ลูกค้าแจ้งยอดสต็อกไม่ตรงตามความจริง ซึ่งความผิดพลาดอาจเกิดจากการอ่านค่าของพนักงานของลูกค้าเองหรือเกิดจากการติดต่อสื่อสารระหว่างบริษัทกับลูกค้า หรือไม่เป็นข้อมูลปัจจุบัน สต็อกคงเหลือในแท้งก์เป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจของผู้วางแผนงานจัดส่งว่าจะไปหรือไม่ไปในการส่งสินค้า ข้อมูลนี้จึงต้องมีความแม่นยำ เพราะถ้าผู้วางแผนงานตัดสินใจไม่ไปส่ง อาจทำให้ลูกค้าหยุดไลน์การผลิตได้

แนวทางในการแก้ไขที่ทางพนักงานวางแผนจัดส่งเสนอในการให้สัมภาษณ์มี ดังนี้

- เรื่องเส้นทาง ควรมีการสำรวจเส้นทางและบันทึกข้อมูลใหม่ พนักงานขับรถจะได้ไม่สับสนจากเส้นทางที่มาจากบริษัทกับเส้นทางที่เป็นจริง
- เรื่องลูกค้าแจ้งยอดสต็อกที่แท้งก์ไม่ตรงตามความจริง ควรมีเครื่องมือที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ที่ช่วยในการแสดงค่าออนไลน์ทำให้ผู้วางแผนงานจัดส่งทราบข้อมูลปัจจุบันได้มากที่สุด และลดปัญหาจากความผิดพลาดของคน

สรุปผลการสัมภาษณ์ สามารถสรุปภาพรวมการสัมภาษณ์ได้ในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลการสัมภาษณ์ปัญหาของการวางแผนการจัดส่ง

ผู้ให้สัมภาษณ์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบการวางแผนการขนส่ง	แนวทางแก้ไข
หัวหน้าแผนกวางแผนการจัดส่ง	1. ทักษะการวางแผนงาน	1. การ Training
	2. ข้อกำหนดของลูกค้า	2. การประสานงาน/ ต่อรองกับลูกค้า
	3. สภาพความพร้อมของรถ	3. นำรถเข้าตรวจเช็คตามระยะ
	4. ทักษะและสภาพความพร้อมพนักงานขับรถ	4. จัดหาพนักงานสเปิร์และฝึกอบรม
	5. เส้นทางขนส่ง	5. จัดเส้นทางขนส่งใหม่ให้เป็น Zoning

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบการวางแผนการขนส่ง	แนวทางแก้ไข
พนักงานวางแผนการจัดส่ง อาวูโส	1. ทักษะการวางแผนงาน	1. การ Training
	2. ขนาดแท้งก์ของลูกค้า	2. เปลี่ยนแท้งก์ให้ใหญ่ขึ้น
	3. จำนวนรถไม่เพียงพอ	3. ซื้อรถใหม่
	4. เส้นทาง	4. จัดเส้นทางการขนส่งใหม่
	5. อัตราการใช้ก๊าซของลูกค้าไม่แน่นอน	5. ให้ลูกค้าแจ้งเมื่อเปลี่ยนแปลงยอดอัตราการใช้
พนักงานวางแผนการจัดส่ง	1. เส้นทาง	1. สำรวจเส้นทางใหม่
	2. จำนวนรถไม่เพียงพอ	2. ซื้อรถใหม่
	3. รถเสียระหว่างทาง	3. จัดรถเข้าเช็คตามระยะ
	4. ข้อกำหนดของลูกค้า	4. ต่อรองเงื่อนไขของลูกค้า
	5. ลูกค้าแจ้งยอด Stock ไม่ตรงตามจริง	5. ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Data Online)

4. ผลจากการศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสำรวจและสังเกตการณ์

หลังจากมีการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนการจัดส่งก๊าซในโตรเจนแล้ว ผู้ศึกษาได้ลงพื้นที่เพื่อสำรวจและสังเกตการณ์ปัญหาที่ส่งผลให้เกิดปัญหาการจัดส่งที่ไม่เป็นไปตามแผนงาน ทำให้ทราบถึงรูปแบบการวางแผนการจัดส่งในปัจจุบันและปัญหาที่พบในแต่ละกระบวนการได้ ดังนี้

1. วางแผนการขนส่งล่วงหน้า 1 วัน และรับคำสั่งซื้อไม่เกิน 13.00 น. ของทุกวัน บางครั้งก็มีออเดอร์ด่วนจากลูกค้าหรือทางฝ่ายขายของบริษัท

1. ใช้ Manual Log Sheet ในการบันทึกคำสั่งซื้อ บางครั้งพนักงานลืมบันทึกข้อมูล และการสื่อสารระหว่างพนักงานวางแผนการจัดส่งกับลูกค้าไม่ชัดเจน

2. โทรเช็ค/ รับยอด Stock ประจำวันกับลูกค้า พร้อมยืนยันการส่งสินค้า ลูกค้าบางรายแจ้งสต็อกไม่เป็นข้อมูลปัจจุบัน หรือลูกค้าแจ้งแล้วแต่ไม่ได้บันทึก

3. เช็คความพร้อมของรถและพนักงานขับรถ ถ้ามีพนักงานลากะทันหัน หรือรถเสีย บางครั้งไม่มีพนักงานขับรถหรือรถไปส่ง เนื่องจากไม่สามารถใช้พนักงานขับรถและรถบรรทุกก๊าซ

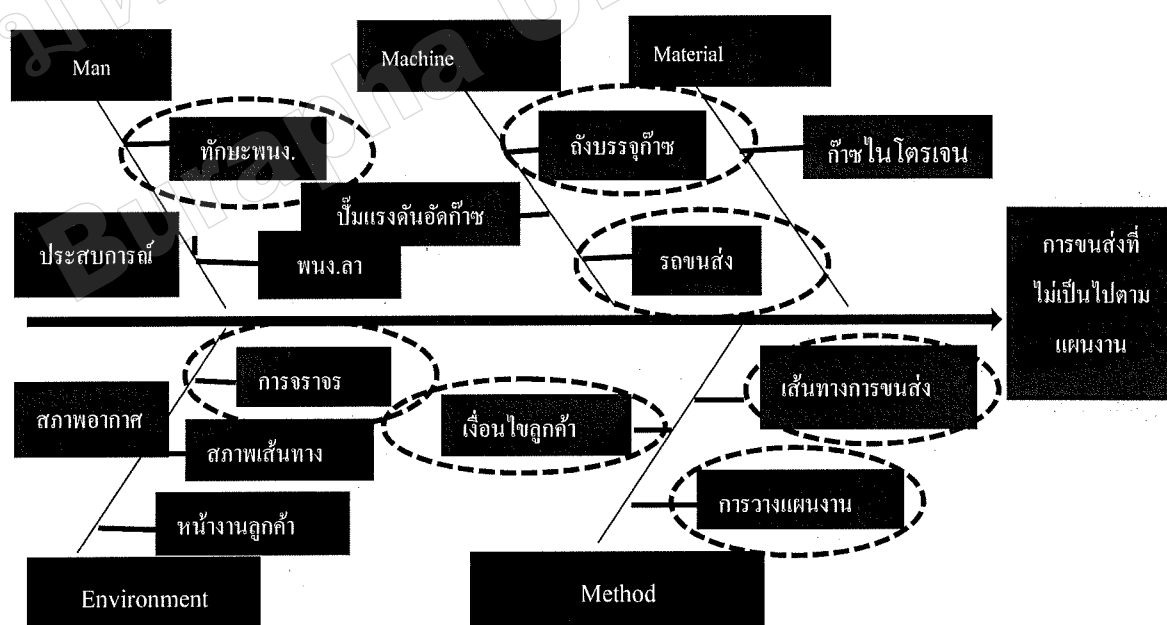
ชนิดอื่นได้ เนื่องจากเป็นสินค้าอันตรายจึงต้องใช้พนักงานขับรถที่ได้รับการอบรมโดยเฉพาะ

4. เช็คเส้นทางของลูกค้าที่จะไปส่ง บริษัทมีข้อมูลของเส้นทางของลูกค้าแต่ละราย เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้วางแผนการขนส่ง แต่ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน บางครั้งมีความขัดแย้งระหว่างพนักงานขับรถขนส่งกับผู้วางแผนการจัดส่งในเรื่องเส้นทางขนส่ง

5. ประสานงานกับลูกค้าเมื่อมีปัญหาการจัดส่ง เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เช่นรถไม่ไปตามแผนงาน หรือมีสิ่งกีดขวางบริเวณหน้าแท้งก์ไม่สามารถนำรถเข้าได้ บางครั้งพนักงานวางแผนการขนส่งใช้เวลามากในการแก้ปัญหา จนไม่สามารถแก้ปัญหาอื่น ๆ ได้ทันเวลา

จากผลของการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถรวบรวมปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาการขนส่งที่ไม่เป็นไปตามแผนงานส่งก๊าซในโตรเจนแล้วนำมาเขียนสรุปหาสาเหตุของปัจจัยหรือตัวแปรที่ส่งกระทบผลทำให้เกิดการปัญหาการจัดส่ง ผลของการวิเคราะห์จากการประชุมร่วมกัน ประกอบกับข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนการจัดส่งก๊าซในโตรเจน การสำรวจและสังเกตการณ์กระบวนการจัดส่งก๊าซในโตรเจน ของผู้ศึกษาเอง ได้ให้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า จะมีปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาการจัดส่งโดยเน้นไปที่ปัจจัยหรือตัวแปรของข้อมูลนำมาแจกแจงเป็นสาเหตุของปัญหา โดยสามารถนำมาเขียนเป็นแผนภูมิแก้างปลา (Fish Bone Diagram) ได้ดังภาพที่ 4-3

สรุปปัจจัยที่มีผลกระทบทกับการวางแผนการขนส่งที่ทำให้มีปัญหา

ภาพที่ 4-3 แผนภูมิแก้างปลาแสดงปัจจัยที่ส่งผลกระทบการวางแผนการขนส่ง

จากภาพที่ 4-3 แสดงให้เห็นถึงตัวแปรที่ส่งผลต่อการขนส่งที่ไม่เป็นไปตามแผนงานในกระบวนการจัดส่งก๊าซอุตสาหกรรมตามหลัก 4 M'1E (วงกลม คือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบมาก ซึ่งผู้ศึกษาจะให้ความสำคัญในการเข้าไปศึกษา) โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

- ปัจจัยที่เกิดจากคน (Man) เป็นเรื่องของทักษะพนักงาน ทั้งพนักงานวางแผนงานและพนักงานขับรถที่มีความสามารถแตกต่างกัน ความชำนาญและประสบการณ์ที่ต่างกันทัศนคติส่วนบุคคลและรายได้ที่ได้รับ

- ปัจจัยจากเครื่องจักร (Machine) ประกอบไปด้วย ถังบรรจุก๊าซ ที่มีขนาดไม่สอดคล้องกับอัตราการใช้งาน รวมสภาพและสมรรถนะของรถที่ใช้มานาน

- ปัจจัยเรื่องวัตถุดิบ (Material) เป็นก๊าซในโตรเจนเหลวที่นำมาจากโรงงานผลิตเข้ามาสู่แท็งก์เก็บเพื่อรอการขนส่งกระจายไปยังลูกค้าต่าง ๆ

- ปัจจัยเรื่องขั้นตอน วิธีการในการปฏิบัติงาน (Method) ทั้งในเรื่องรับคำสั่งซื้อภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ การวางแผนงาน และเส้นทางที่ใช้ในการขนส่ง

- ปัจจัยเรื่องสภาพแวดล้อม (Environment) สภาพการจราจรในเส้นทางที่ไปส่ง สภาพเส้นทาง รวมถึงสภาพพนักงานที่พนักงานขับรถต้องเข้าไปส่ง

จากปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถจะนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อหาปัจจัยหรือตัวแปรหลัก ที่ส่งผลกระทบทำให้เกิดปัญหาการจัดส่งก๊าซในโตรเจนของบริษัทในโตรก๊าซ จำกัด ซึ่งผู้ศึกษาจะนำข้อมูลไปใช้ประกอบการศึกษาในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์หาระดับความรุนแรงของปัญหาด้านการขนส่งโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ลักษณะข้อบกพร่อง และผลกระทบ (Failure Mode and Effect Analysis: FMEA)

จากข้อมูลทำให้สามารถลำดับปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละกระบวนการโดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- ความรุนแรงของปัญหาตามลำดับมาก, น้อย (Severity) = S
- ความถี่ของปัญหาตามลำดับมาก, น้อย (Occurrences) = O
- ความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาก่อนที่จะเกิดความเสียหายแก่ระบบงานตามลำดับยาก, ง่าย (Detection) = D

- RPN (Risk Priority Number) เป็นการลำดับความสำคัญที่มีค่าเรียงจากมากที่สุดไปหาค่าน้อยที่สุด โดยที่ $RPN = S \times O \times D$ ซึ่งจะวิเคราะห์การแก้ปัญหาตามค่า RPN หลักเกณฑ์การพิจารณาเลือก โดยเลือกที่ค่า RPN สูงสุดก่อน คือ ลำดับความสำคัญของปัญหามีมาก ถ้าค่า RPN เท่ากันค่อยมาพิจารณาค่า S, O และ D

ลำดับคะแนน 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ตารางที่ 4-2 การวิเคราะห์หาระดับความรุนแรงของปัญหา

ขั้นตอน	ปัญหา	สาเหตุ	ผลกระทบ	มาตรการ การแก้ไข	การประเมินความเสี่ยง				ลำดับความ รุนแรง
					S	O	D	RPN	
1.การเช็ค Stock จาก ลูกค้า	ไม่ทราบ สต็อกของ ลูกค้า	การสื่อสาร ผิดพลาด	ส่งสินค้า ขาด/ เกิน	ทำ Log Sheet Check Stock	4	2	1	8	6
2.รับคำสั่งซื้อ จากลูกค้า	ลืมคำสั่งซื้อ ของลูกค้า	ไม่ได้บันทึก	ลูกค้าไม่ได้ รับสินค้า	หัวหน้างาน ทบทวน คำสั่งซื้อกับ ทีมงาน	5	1	2	10	5
3.จัดคิวงาน	จัดรถไม่ ครบตาม คำสั่งซื้อ	รถไม่พอ	ลูกค้าไม่ได้ รับสินค้า	จัดส่งลูกค้า ที่สต็อกต่ำ	5	3	3	45	2
4.พนักงาน ขับรถไป โหลด สินค้า	ไม่มีสินค้า ในสต็อก	โรงงานปิดซ่อม บำรุง	ส่งได้ไม่ ครบตาม คำสั่งซื้อ	สั่งซื้อจาก Supplier ราย อื่น	4	1	3	12	4
5.จัดส่งสินค้า	ส่งสินค้าไม่ ทัน	รถเสียระหว่าง ทาง	ลูกค้าหยุด line ผลิต	ปรับ แผนการ ขนส่ง	5	2	4	40	3
	ใช้เวลา เดินทางมาก	วิ่งอ้อมข้ามโซน จราจรติดขัด		จัดเส้นทาง ใหม่	5	4	3	60	1
6.ลงท้ายให้ ลูกค้า	ลงท้าย ไม่ได้	มีสิ่งกีดขวางหน้า งาน	ใช้เวลา มากกว่า ปกติ	ประสานงาน กับลูกค้า ก่อนเข้าเดิม	2	2	2	4	7

จากข้อมูลตารางค่าลำดับความสำคัญของปัญหา (RPN) สามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้

1. การจัดส่งสินค้าที่ใช้เวลานาน ทำให้จัดส่งไม่ทันตามเวลา ส่งผลสต็อกในแท่งกัดำเนินงาน เป็นเหตุให้ลูกค้าหยุดไลน์การผลิตและมีความเสียหาย ค่า S ความรุนแรงจะอยู่ระดับสูงสุด และค่า O ยังมีค่ามาก โอกาสที่จะเกิดปัญหานี้มีสูง เนื่องจากการจัดเส้นทางขนส่งยังเป็นแบบเก่าใช้เวลาเดินทางมากและได้เที่ยววิ่งน้อย การแก้ไขปัญหายังไม่สามารถทำได้ทันทีความยากในการแก้ปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง

2. การจัดรถไม่ครบตามคำสั่งซื้อ ความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับที่มาก ลูกค้าต้องมีการแก้ไขในโตรเจนป้อนตู้ไลน์ผลิตตลอดเวลา แต่โอกาสที่จะเกิดอยู่ในระดับปานกลาง ความยากในการแก้ไขปัญหามีอยู่ในระดับปานกลาง

3. การจัดส่งสินค้าไม่ทันเนื่องมาจากกรณีเสีย ถ้าสินค้าไม่ไปถึงลูกค้าในขณะที่ลูกค้ารอสินค้าอยู่ทำให้เกิดความเสียหายมากอยู่ในระดับสูงสุด ซึ่งลูกค้าอาจจะชะลอ หรือหยุดการผลิตเพื่อรอในโตรเจน แต่โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์เรื่องรถเสียมีน้อย แต่ต้องแก้ปัญหาได้ด้วยเทคนิคและประสบการณ์

4. เรื่องสต็อกก๊าซในโตรเจนของบริษัทเหลือน้อย ไม่เพียงพอต่อการจัดส่ง ระดับความรุนแรงของปัญหามีมาก แต่การหยุดซ่อมแซมโรงงานจะมีแผนงานมาให้แต่ละฝ่ายได้เตรียมความพร้อมในส่วนงานของแต่ละแผนกที่เกี่ยวข้องก่อน การแก้ปัญหาต้องอาศัยแผนกอื่น ๆ ช่วย

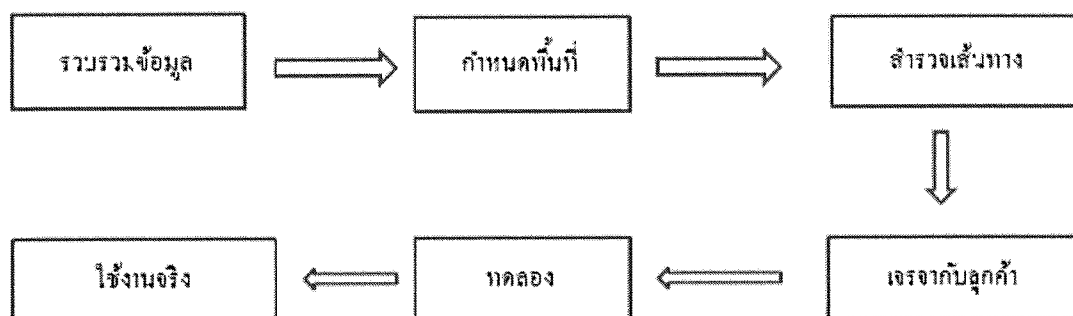
5. การรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า ถ้าไม่ได้จัดส่งตามคำสั่งซื้อเนื่องจากไม่ได้บันทึกคำสั่งซื้อ ความรุนแรงของปัญหามีมาก แต่มีระบบและกระบวนการตรวจสอบจากหัวหน้าหน่วยงานและฝ่ายขาย โดยที่โอกาสที่จะไม่ได้บันทึกเกิดขึ้นน้อยมาก

6. เรื่องการเช็คสต็อกของลูกค้า ถ้ามีการคำนวณยอดจัดส่งผิดพลาดจะมีผลกับการขนส่งในเที่ยวถัดไป โอกาสที่จะเกิดมีน้อยเนื่องจากมีหัวหน้างานคอยตรวจสอบสต็อกเพื่อตรวจทานว่าผู้ปฏิบัติงานได้เช็คสต็อกครบถ้วน และการแก้ปัญหาสามารถทำได้ด้วยตัวเอง

แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้เทคนิค Milk Run

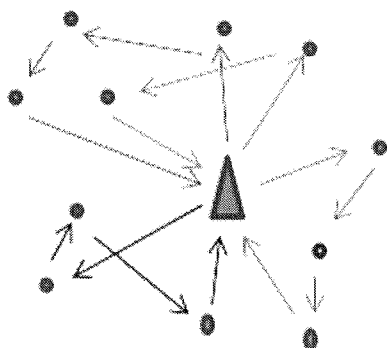
จากระดับความรุนแรงของปัญหาพบว่า ปัจจัยเรื่องเส้นทางการจัดส่ง ที่ต้องวิ่งข้ามโซน ไม่อยู่ในพื้นที่เดียวกันทำให้พนักงานขับรถมีความสับสน ในการเลือกใช้เส้นทางที่สั้นที่สุด

ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาของการเลือกใช้เส้นทางที่สั้นเพื่อให้ทันเวลากับการขนส่งในแต่ละเที่ยว จึงได้นำเครื่องมือมาใช้ในการจัดเส้นทางการขนส่งใหม่ โดยใช้เทคนิค Milk Run ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดเส้นทางที่ผู้ประกอบการต่าง ๆ ใช้กันอย่างกว้างขวาง และทำให้ใช้รถขนส่งมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

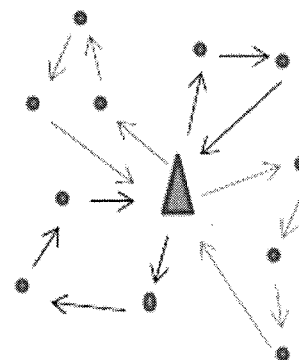

ภาพที่ 4-4 ขั้นตอนการจัดเส้นทางแบบใหม่

1. รวบรวมข้อมูล โดยรวบรวมรายชื่อลูกค้าในโตรเจนมาทั้งหมดว่ามีที่ไหนบ้าง ขนาดแท็งก์ อัตราการใช้งาน ความถี่ในการเข้าไปส่ง และเงื่อนไขต่าง ๆ ของลูกค้า
2. จัดแบ่งพื้นที่การทำงานเป็นโซน แบ่งตามภาค จังหวัด และเขตอุตสาหกรรม โดยที่โซนพื้นที่สามารถอยู่คนละเขตอำเภอหรือจังหวัดได้
3. สำรวจหาเส้นทางที่เกิดขึ้นใหม่เพื่อหาระยะทางที่มีความปลอดภัย สะดวก และสั้นที่สุด
4. เปรียบเทียบลูกค้านับลูกค้านี้เกี่ยวกับเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับลูกค้าจนเกิดความเสียหาย
5. ทดลองจัดเส้นทางใหม่เพียงหนึ่งเส้นทาง เพื่อหาผลกระทบและปรับเส้นทางให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม
6. เสนอหัวหน้างานและนำเส้นทางใหม่มาใช้งานจริง

ภาพที่ 4-5 การจัดเส้นทางแบบเก่า

ภาพที่ 4-6 การจัดเส้นทางแบบใหม่

การจัดเส้นทางแบบเก่า

- จัดงานตามคำสั่งซื้อ
- จัดงานโดยเรียงลำดับตามคำสั่งซื้อ
- จัดงานตามเงื่อนไขลูกค้า
- จัดงานโดยยึดหลักให้เต็มคันก่อนแล้ว

การจัดเส้นทางแบบใหม่

- จัดงานตามคำสั่งซื้อ และสต็อกลูกค้า
- จัดงานเรียงลำดับพื้นที่
- เปรียบเทียบเพื่อให้เป็นไปตามแผนงาน
- จัดงาน โดยยึดตามเส้นทางก่อน
- จัดงานรถคันถัดไป

ผลการปรับปรุงการจัดเส้นทางขนส่งด้วยเทคนิค Milk Run

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลัง 6 เดือนตั้งแต่เดือน กรกฎาคม - ธันวาคม 2555 ซึ่งมีข้อมูลประกอบไปด้วยยอดขาย จำนวนกิโลเมตร จำนวนเที่ยว และชั่วโมงการทำงานของพนักงานขับรถขนส่ง โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลหลังการปรับปรุงในข้อมูลเดียวกันเพื่อให้เห็นถึงแนวโน้มและความแตกต่างระหว่างจัดเส้นทางแบบเดิม กับการจัดเส้นทางแบบใหม่ โดยใช้รถจำนวนที่เท่ากัน

ตารางที่ 4-3 ข้อมูลการจัดส่งก่อนปรับปรุง เดือน กรกฎาคม - ธันวาคม 2555

เดือน	ยอดขาย (กิโลกรัม)	ระยะทาง (กิโลเมตร)	จำนวนเที่ยว	ส่งไม่ทัน (เที่ยว)	เวลา (ชั่วโมง)	ระยะทาง/เที่ยว (กิโลเมตร)	เวลา/เที่ยว (ชั่วโมง)
กรกฎาคม	581,051	24,341	114	3	965.00	213.52	8.46
สิงหาคม	543,312	25,308	116	2	974.50	218.17	8.40
กันยายน	566,279	24,553	119	4	1,038.00	206.33	9.12
ตุลาคม	604,157	28,345	134	4	1,183.50	211.53	9.23
พฤศจิกายน	546,426	26,695	121	1	991.50	220.62	8.19
ธันวาคม	512,821	23,381	99	0	900.50	236.17	9.10
รวม	3,354,046	152,623	703	14	6053.00	217.10	9.01

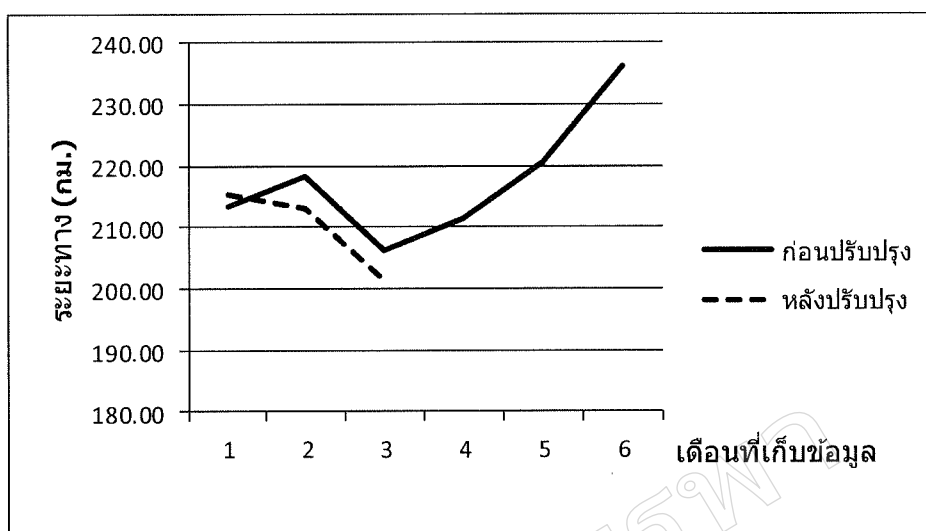
จากข้อมูลในตารางที่ 4-3 จะเห็นได้ว่าข้อมูลของยอดขายและจำนวนเที่ยวสัมพันธ์กัน เนื่องจากถ้ามียอดขายเพิ่มขึ้นจำนวนเที่ยวก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย แต่ระหว่างยอดขายกับกับระยะทางอาจไม่สัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์อันเนื่องมาจากแหล่งที่อยู่ของลูกค้าอยู่ต่างจังหวัดระยะทางไกล ทำให้ต้องใช้กิโลเมตรเพิ่มขึ้นแต่ยอดขนส่งจำนวนเท่าเดิม แต่ระหว่างข้อมูลจำนวนกิโลเมตรที่วิ่งกับจำนวนชั่วโมงการทำงาน มีความสัมพันธ์กันเพราะระยะทางไกลต้องใช้เวลานาน

การเดินทางมาก และระหว่างจำนวนเที่ยวกับชั่วโมงการทำงานก็มีความสัมพันธ์แบบเดียวกันคือยิ่งเที่ยววิ่งมากขึ้น ทำให้ชั่วโมงการขับก็ยิ่งมีมากขึ้นตามไปด้วย และจากข้อมูล 6 เดือนย้อนหลังมีจำนวนเที่ยวที่ส่งไม้ทัน 14 เที่ยว จากเที่ยวส่งทั้งหมด 703 เที่ยว คิดเป็น 1.99 %

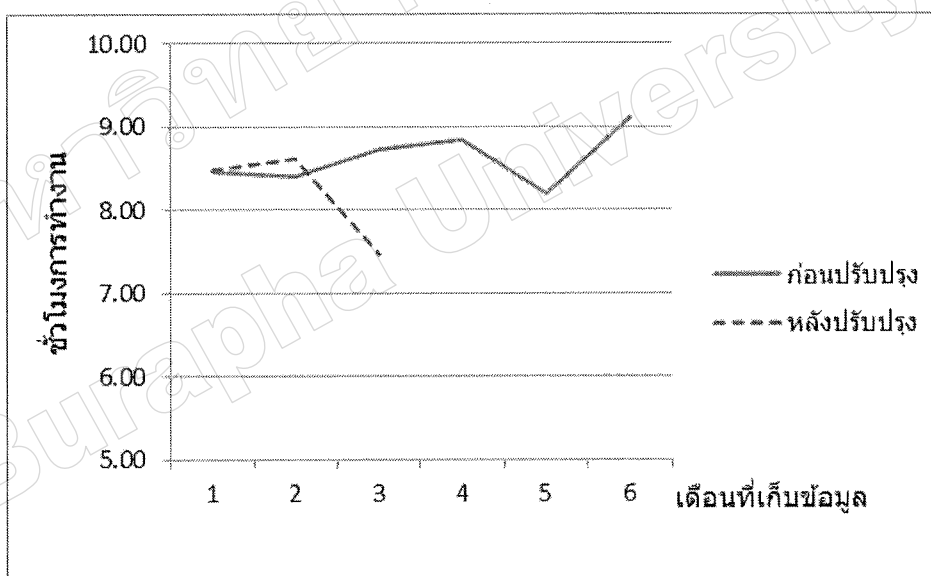
ตารางที่ 4-4 ข้อมูลการจัดส่งหลังการปรับปรุง เดือน มกราคม - มีนาคม 2556

เดือน	ยอดขาย (กิโลกรัม)	ระยะทาง (กิโลเมตร)	จำนวนเที่ยว	ส่งไม้ทัน (เที่ยว)	เวลา (ชั่วโมง)	ระยะทาง/เที่ยว (กิโลเมตร)	เวลา/เที่ยว (ชั่วโมง)
มกราคม	629,913	27,561	128	2	1085.50	215.32	8.48
กุมภาพันธ์	511,606	21,525	101	0	870.00	213.12	9.01
มีนาคม	617,687	28,585	142	1	1061.50	201.30	7.48
รวม	1,759,206	77,671	371	3	3017.00	209.36	8.13

จากข้อมูลในตารางที่ 4-4 เปรียบเทียบระหว่างข้อมูลก่อนการปรับปรุงเส้นทาง กับข้อมูลหลังการปรับปรุงจะเห็นได้ว่า สัดส่วนการจัดส่งไม้ทันลดลง โดยข้อมูลหลังการปรับปรุงตั้งแต่เดือนมกราคม - เดือนมีนาคม 2556 มีเที่ยวที่ส่งไม้ทัน 3 เที่ยว จาก เที่ยวจัดส่ง 371 เที่ยว คิดเป็น 0.81 % และสัดส่วนระหว่างระยะทางต่อเที่ยวมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ การขนส่งแต่ละเที่ยวเมื่อใช้เส้นทางใหม่ที่วิ่งส่งสินค้าในเส้นทางเดียวกัน ทำให้ได้ระยะทางน้อยลง และมีผลต่อเนื่องไปถึงจำนวนชั่วโมงการทำงานของพนักงานรถที่ลดลงด้วย ทำให้พนักงานมีเวลาพักผ่อนมากขึ้น ไม่ต้องเร่งรีบในการขับรถ ส่งผลให้เกิดความปลอดภัยในการขับรถของตัวพนักงาน แต่ถึงแม้สัดส่วนระยะทาง และชั่วโมงการทำงานของพนักงานขับรถจะลดลงไม่มาก แต่มีแนวโน้มที่ลดลงเรื่อย ๆ เป็นผลให้บริษัทใช้รถได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลูกค้ามีความเชื่อมั่นในบริการมากขึ้น และสามารถลดค่าใช้จ่ายเรื่องของค่าน้ำมันและค่าสึกหรอได้อีกด้วย

ภาพที่ 4-7 กราฟแสดงระยะทางต่อเที่ยวก่อนปรับปรุงและหลังปรับปรุง

ภาพที่ 4-8 กราฟแสดงชั่วโมงการทำงานก่อนปรับปรุงและหลังปรับปรุง

จากกราฟจะเห็นได้ว่าผลของระยะทางและชั่วโมงการทำงานในเดือนแรกที่ทำกรทดลองผลยังไม่เป็นที่น่าพอใจเนื่องจากเริ่มทดลองเพียง 1 เส้นทาง และลูกค้ายังไม่ผ่อนปรนเรื่องเงื่อนไขการเข้าสู่สินค้า แต่หลังจากที่ได้ทดลอง 1 เดือน ลูกค้าได้ประโยชน์มากขึ้นในแง่ของความเร็วในการจัดส่ง และเริ่มมั่นใจและผ่อนปรนเงื่อนไขการจัดส่ง จนสามารถจัดเส้นทางใหม่ได้

เต็มรูปแบบ และจากข้อมูลที่ได้ ทำให้มีความเชื่อมั่นว่าแนวทางที่ได้ศึกษานี้สามารถนำไปใช้งานได้จริง และช่วยลดค่าใช้จ่ายของบริษัทได้อย่างมีนัยสำคัญ

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University